

Arkiel. os. 4 / 5.1.1993

M

MIKKELI SILVASTI *mjt. 1000002229*
RAUTAKAUTISEN IRTOLÖYTÖPAIKAN
KOEKAIVAUS HEINÄKUUSSA 1992

Hannu Poutiainen

SISÄLTÖ

Sivu

I	Tutkimuskohde	2
II	Koekaivauksen toteutus	7
III	Päätelmiä	9
	Kirjallisuus	10

I Tutkimuskohde

MIKKELI SILVASTI

Kohteen sijainti

pk 3142 04 Porrassalmi 1987

x 6837 36

y 3513 48

z 97.5

KUNTA: Mikkelin kaupunki

KYLÄ: Silvastin kaupunginosa

TILA: Kaava-alueetta.

KORTTELI/TONTTI: Puisto.

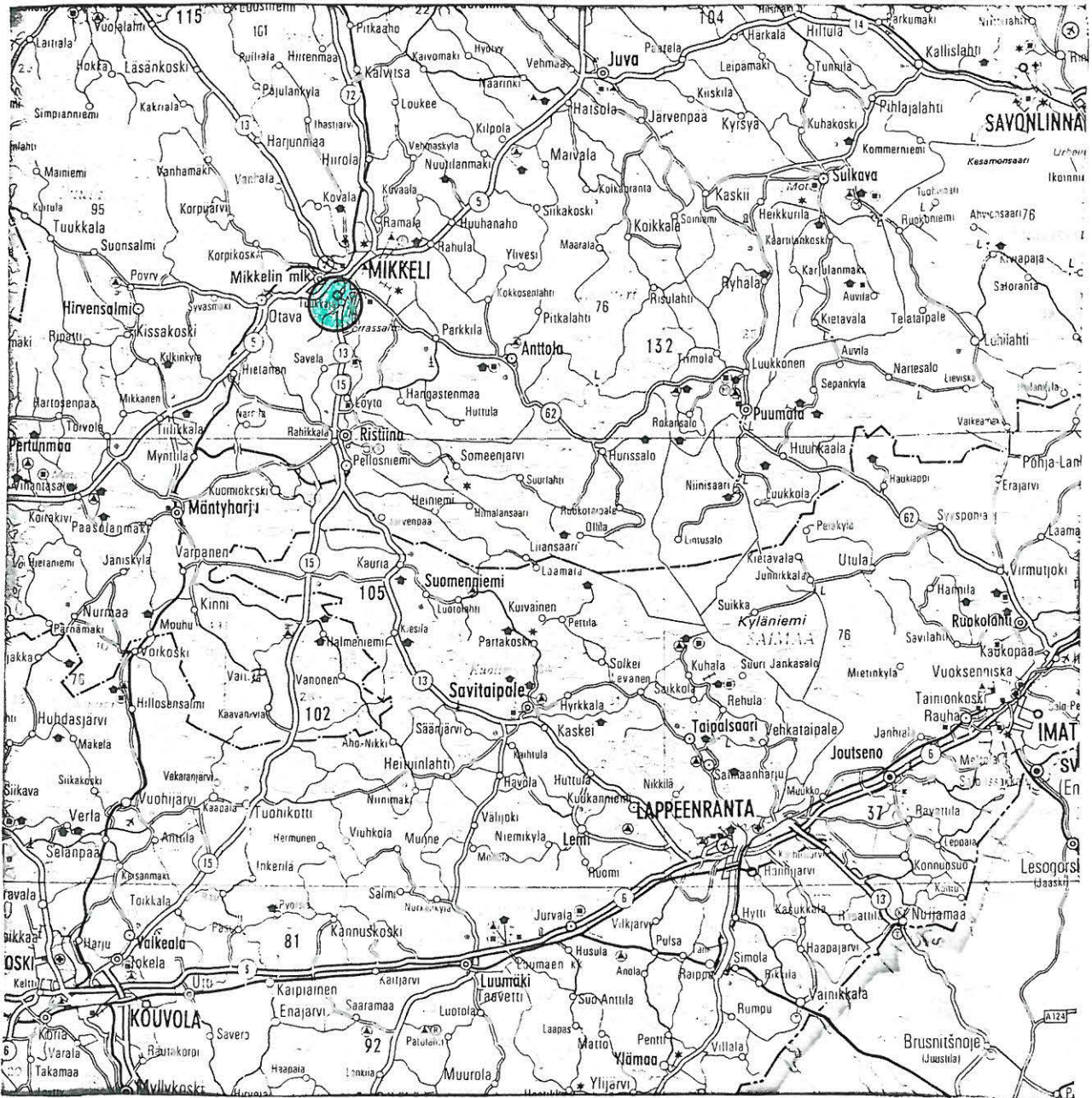
MAANOMISTAJA v. 1992: Mikkelin kaupunki

PL 278 50101 Mikkelä

955 - 194 522 (kaavoitusosasto)

KOHDE: Rautakautinen irtolöytöpaikka, mahdollinen polttohautaus.

KOHTTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS: Muinaisjäännös sijaitsee viitisen kilometriä etelälounaaseen Mikkelin tuomiokirkosta. Kohde on kaupungista Lappeenrannan suuntaan johtavan tien länsipuolella, siitä runsaan 100 metrin etäisyydellä. Alue on ollut aivan viime vuosin saakka peltona. Nyt se on entistä peltoaluetta, jota kallioiset mäet ympäröivät. Nykyisin alueella on omakoti- ja rivitaloja. Rakentamatonta aluetta vielä jonkin verran pelloilla, mutta erityisesti mäkipaikoissa.

(karttaote Autoilijan tiekartta Suomi, 1992, 1:800 000)

Mikkeli Silvasti, rautakautinen löytöpaikka

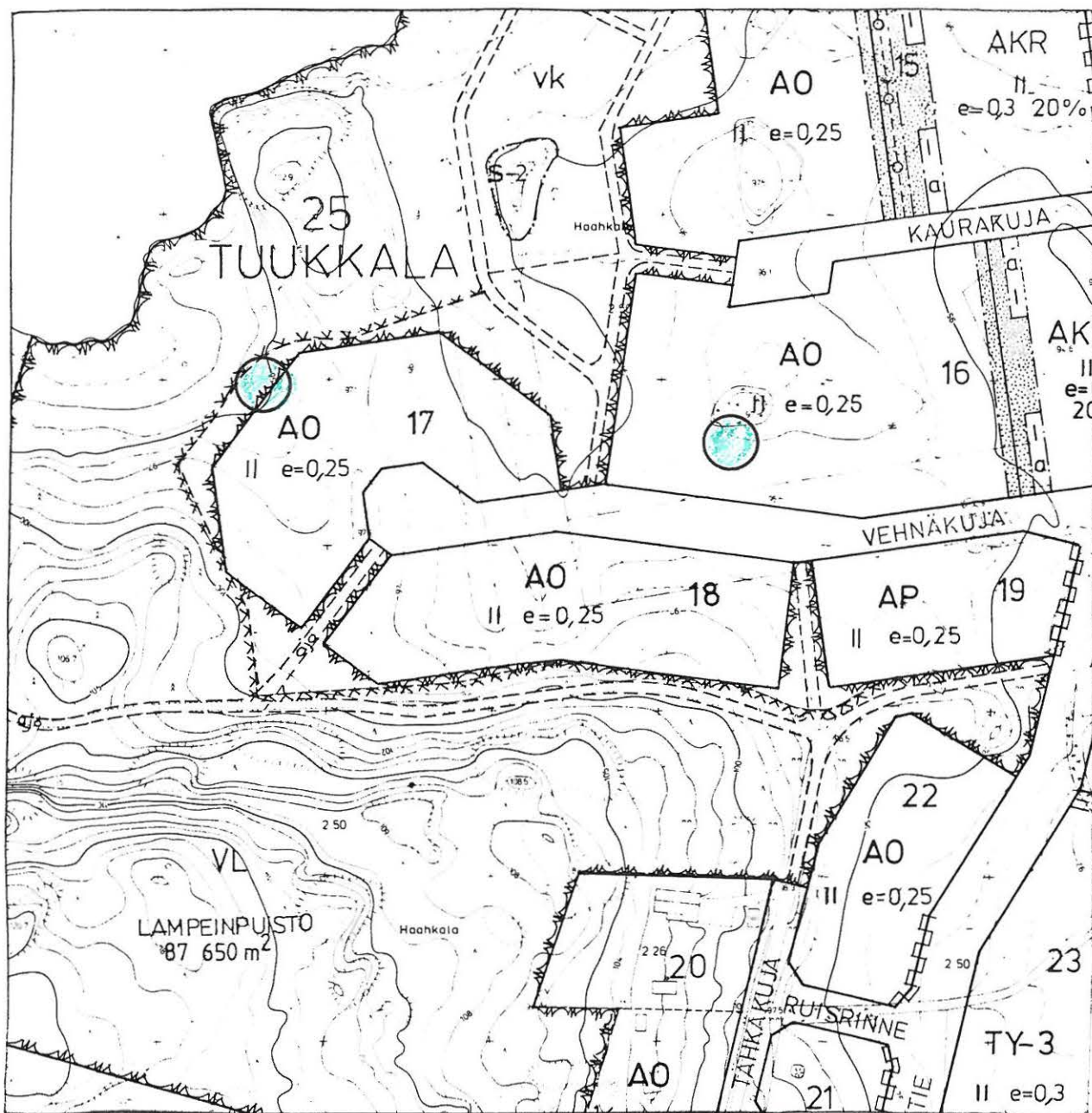

(pk-ote 3142 04 Porrassalmi 1987, 1:20 000)

Mikkeli Silvasti, rautakautinen löytöpaikka

(karttaote Ajantasa-asemakaavakartta, Mikkelin kaupunki, Silvas-
ti, Tuukkala, 1.1.1989, mk 1:2000)

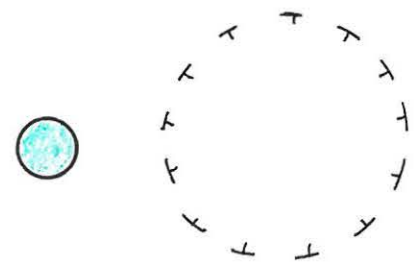
Mikkeli Silvasti, rautakautisen kupurasoljen todennäköisimmät
löytökohdat

(karttaote - pienennös - Ajantasa-asemakaavakartta, Mikkelin kaupunki, Silvasti, Tuukkala, 1.1.1989, mk 1:2000)

Mikkeli Silvasti, rautakautisen kupurasoljen löytöpaikan lähiympäristössä vuonna 1992 tutkittuja alueita

Esine löytyi, kun alueelta vietiin multaa Eeva Meriläisen omakotitalon pihalle nurmikkoa varten. Multa on peräisin Silvastin alueen Vehnä- ja Ohrakujien välisistä pelloista. Multakasa, joka on peräisin talojen tieltä kuoritusta pintamaasta, oli paikallaan vielä syksyllä 1992. Paikka sijaitsee Nieluslammen itäranalla.

LÖYDÖT: KM 26962, M-tyypin soikea kupurasolki. Se ajoittunee viikinki-ristiretkiajan taitteeseen. Soljen pinnassa todetut jäljet viittaavat siihen, että esine on todennäköisesti peräisin polttokalmistosta.

II Koekaivauksen toteutus

Kyseinen koekaivaus sai alkusysäyksen, kun Eeva Meriläinen kesäkuussa 1991 löysi omakotitalonsa pihalle tuodusta multakuormasta soikean kupurasoljen, jonka Moision koulun rehtori Esko Turkka talvella toimitti museoviraston Mikkelin toimistoon. Kirjeen mukaan multakuorma oli peräisin "--Silvastista, Vehnä- ja Ohrakujien luona olevista pelloista", jossa pintamaat oli kuorittu koneella rakennustöiden takia.

Tammikuussa 1992 museoviraston tutkija kävi tarkastamassa kyseisen löytöpaikan. Koska kyseessä saattoi olla muinaisjäänös, joka kuului muinaismuistolain piiriin, täytyi asian tiimoilta ryhtyä jatkotoimenpiteisiin. Tässä yhteydessä selvisi, että multakasan omisti Mikkelin kaupunki. Museoviraston ja Mikkelin kaupungin välisissä pikaisissa neuvotteluissa tultiin siihen tulokseen, että paikalla oli aiheellista suorittaa arkeologinen koekaivaus.

Kaivauksen käytännöllinen puoli ja rahoitus hoidettiin seuraavalla tavalla. Mikkelin kaupunki järjesti kaivauksissa tarvittavan taukotuvan ja osan työvälineistä sekä maksoi avustavan tutkijan (kartanpiirtäjän) palkan, majoituksen yms. kulut. Museovirasto puolestaan järjesti kaivaukselle kenttätyöjohtajan, kaivaustyöntekijät ja osan työvälineistä.

Alunperin oli tarkoitus, että Silvastin koekaivaus olisi tehty yhtäaikaan Mikkelin Tuukkalan Annilantien kaivauksen kanssa. Kartanpiirtäjä Risto Kesselin oli määrä työskennellä yksinomaan Silvastissa.

Järjestelyjä jouduttiin kuitenkin muuttamaan, koska Annilantien kaivaukselle ei saatu järjestettyä sopivaa koneseulaa - monista yrityksistä huolimatta. Kaivausalueen pintamaa ja multakasat jouduttiin siten seulomaan pienillä käsiseuloilla, mikä viivästytti tasokaivauksen aloittamista melkoisesti. Tämän vuoksi tasokaivauksessa jouduttiin sittemmin etenemään huomattavan nopeassa tahdissa, mikä edellytti kahden kartanpiirtäjän työskentelyä kaivauksella. Näin toimien Annilantien pelastuskaivaus saatiin vietyä loppuun sovitun aikataulun puitteissa. Tämän seurauksena ei Silvastissa sitten ehdittykään työskennellä kuin pari päivää.

Kenttätyöt Mikkelin Silvastin kohteessa toteutettiin museoviraston arkeologisen osaston toimesta 9.7. - 10.7.1992. Kaivauksenjohtajana toimi tutkija Hannu Poutiainen museoviraston Mikkelin toimipisteestä. Kartanpiirtäjänä oli fil.yo. Risto Kesseli. Kaivajiksi "lainattiin" viisi työntekijää museoviraston Ristiinan kunnostuskohteesta.

Ensimmäiseksi yritettiin pellolla olleen valtaisan multakasojen seulomista. Multa seulottiin käsiseuloilla (verkon silmäkoko 10 mm), joihin multa lapioitiin suoraan kasoista. Työ oli varsin hankalaa, koska kasaa peitti jo metrin mittainen "viidakko". Kaiken kaikkiaan sellaisen multakasan, jossa oli maata noin 2000 kuutiometriä, seulominen pienillä käsiseuloilla muutamassa päivässä oli täysin mahdoton tehtävää.

Multakasasta löytyi hieman rautakuonaa, mutta muut löydöt olivat selvästi resentejä. Rautakautisia löytöjä ei tullut.

Seuraavassa vaiheessa yritettiin läheisen omakotitalon ja kaupungin maa-alueen rajalla olleen multapenkan seulomista - erään tiedon mukaan kupurasolki olisi löytynyt nimenomaan tältä pai-

kalta pois kuljetetun mullan seasta. Paikalta löytyi lähinnä re-
senttiä roinaa. Multakasojen kupeita nuuskittiin myös metalli-
nilmaisimella, mutta ilman mainittavaa menestystä. Alueella oli
niin runsaasti rautalankaa, metalliputken pätkiä, alumiinifolio-
ta yms. tavaraa, ettei detektorin käyttöä kannattanut jatkaa et-
sinnässä.

Peitteisiä alueita koluttiin maanäytekairan kanssa ja joihinkin
töppäreisiin kaivettiin koekuoppia - lähes joka paikasta löytyi
enemmän tai vähemmän häiriintynyt maannos, mutta ei mitään merk-
kiä mahdollisesta polttohaudasta.

Viimeisessä vaiheessa kierrettiin katsastamassa puistoalueeksi
jääviä kallioisia järvenrantakuusikoita ja -lepikoita, mutta
tyystin vailla menestystä.

III PÄATELMÄ

Mikkelin Silvastin arkeologisessa koekaivauksessa ei löytynyt
minkäänlaisia rautakautiseen tai muuhun esihistorialliseen mui-
naisjäännökseen viittaavia esineitä ja rakenteita. Alueella to-
dennäköisesti ollut polttohauta on nähtävästi kokonaan tuhoutu-
nut.

Edellä kerrotun perusteella on ollut uskomaton sattuma, että em.
uniikki kupurasolki ylipäänsä löytyi ja säilyi jokseenkin ehjänä
arkeologien tutkittavaksi.

Silvastissa suoritettun arkeologisen koekaivauksen jälkeen voi-
daan kyseistä muinaisjäännöstä ilmeisesti pitää tuhoutuneena.
Edellä esitetyn nojalla olisi perusteltua siirtää se muinais-
jäännösluokkaan II/III. On kuitenkin korostettava, että nyt teh-
ty maastotutkimus oli hyvin suppea sekä ajallisesti että alueel-
lisesti.

Mikkelissä 30.12.1992

Hannu Poutiainen

KIRJALLISUUS

- Hällström, O. af 1948: Lisiä suomalaisten soikeiden kupurasolkien syntyhistoriaan. - SM 1947-1948:45-69.
- Kivikoski, E. 1973: Die Eisenzeit Finnlands.
- Lehtosalo, P.-L. 1966: Rapukoristeisten solkien ajoituksesta. - SM 1966:22-39. -
- Lehtosalo-Hilander, P.-L. 1988: Esihistorian vuosituhatet Savon alueella. - Lehtosalo-Hilander, P.-L. & Pirinen, K: Savon historia I, s. 11-264.
- Linturi, E. 1980: Ristiretkiajan soikeat eläinkoristeiset kupurasoljet. - HYAL, Moniste n:o 24.
- Tomanterä, L. 1992: Soikea kupurasolki Mikkelistä. - SIHTI 2, s. 106-109.

Lyhenteet

HYAL = Helsingin yliopiston arkeologian laitos SM = Suomen Museo